

Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd

Dyddiad:

Dydd Mercher, 16 Gorffennaf 2014

Amser:

09.00

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Bethan Davies

Clerc y Pwyllgor

029 2089 8120

PwyllgorCyllid@cymru.gov.uk

Agenda

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

2 Papurau i'w nodi (Tudalennau 1 – 5)

Bil Addysg Uwch (Cymru): Llythyr gan Y Gweinidog Addysg a Sgiliau (30 Mehefin 2014) (Tudalennau 6 – 13)

Ymchwiliad i Arferion Gorau o ran y Gyllideb: Gwybodaeth ychwanegol gan CIPFA (Tudalennau 14 – 21)

3 Cyllideb Ddrafft Comisiwn y Cynulliad 2014–15 (09:00–09:45)

(Tudalennau 22 – 49)

FIN(4)–14–14 (papur 1)

Papur briffio gan y Gwasanaeth Ymchwil

Rhodri Glyn Thomas AC – Comisiynydd y Cynulliad sy'n gyfrifol am swyddogaethau a pholisi'r Comisiwn mewn perthynas â'r ieithoedd swyddogol, y gwasanaethau cyfreithiol a Rhyddid Gwybodaeth

Craig Stephenson – Cyfarwyddwr Gwasanaethau Comisiwn Dros Dro, Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Nicola Callow – Pennaeth Cyllid, Cynulliad Cenedlaethol Cymru

4 Cyllideb Ddrafft Comisiwn y Cynulliad 2014–15 (09:45–10:30)

Papur briffio gan y Gwasanaeth Ymchwil

Peter Black AC – Comisiynydd y Cynulliad sy'n gyfrifol am TGCh, darlledu ac e-ddemocratiaeth; ystâd y Cynulliad a chynaliadwyedd.

Dave Tosh – Cyfarwyddwr TGCh, Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Nicola Callow – Pennaeth Cyllid, Cynulliad Cenedlaethol Cymru

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol: (10:30)

Eitemau 6, 7 ac 8

6 Bil Trais ar Sail Rhywedd, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

(Cymru): Goblygiadau Ariannol y Bil (10:30–10:45) (Tudalennau 50 – 57)

PAC(4)–14–14(papur 2)

7 Bil Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru): Goblygiadau Ariannol y

Bil (10:45–11:00) (Tudalennau 58 – 65)

FIN(4)–14–14(papur 3)

8 Ymchwiliad i'r arfer gorau mewn prosesau cyllidebol: Trafod yr adroddiad drafft (11:00–11:30) (Tudalennau 66 – 95)

FIN(4)–14–14 (papur 4)

Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad: **Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd**

Dyddiad: **Dydd Mercher, 2 Gorffennaf 2014**

Amser: **09.00 – 11.09**

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar Senedd TV yn:

http://www.senedd.tv/archiveplayer.jsf?v=en_300000_02_07_2014&t=0&l=en

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cofnodion Cryno:

Aelodau'r Cynulliad:

Jocelyn Davies AC (Cadeirydd)
Peter Black AC
Christine Chapman AC
Paul Davies AC
Mike Hedges AC
Alun Ffred Jones AC
Ann Jones AC
Julie Morgan AC

Tystion:

Jane Hutt AC, Gweinidog Cyllid
Jeff Andrews, Cynghorydd Polisi Arbenigol, Llywodraeth
Cymru
Matt Denham Jones, Llywodraeth Cymru
Jo Salway, Llywodraeth Cymru

Staff y Pwyllgor:

Bethan Davies (Clerc)
Meriel Singleton (Ail Clerc)
Claire Griffiths (Dirprwy Clerc)
Richard Bettley (Ymchwilydd)
Martin Jennings (Ymchwilydd)

TRAWSGRIFIAD

Gweld [trawsgrifriad o'r cyfarfod](#).

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

1.1 Croesawodd y Cadeirydd yr Aelodau i'r Pwyllgor. Ni chafwyd ymddiheuriadau.

2 Craffu ar Gynnig Cyllideb Atodol 2014–15

2.1 Cafodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Jane Hutt AC, y Gweinidog Cyllid; Jo Salway, Dirprwy Gyfarwyddwr, Cyllidebu Strategol, Llywodraeth Cymru; Matt Denham-Jones, Pennaeth Rheoli a Chofnodi Cyllidebau, Llywodraeth Cymru; a Jeff Andrews, Cynghorydd Polisi Arbenigol ar Gynnig Cyllideb Atodol 2014–2015.

2.2 Cytunodd y Gweinidog Cyllid i anfon y wybodaeth ychwanegol a ganlyn:

- Sut y caiff yr £1.6 miliwn ychwanegol ar gyfer yr iaith Gymraeg ei ddyrannu
- Enghreifftiau o brosiectau cyfalaf sydd wedi sicrhau arbedion o ran cost, a manylion y canlyniadau
- Sut mae'r £6 miliwn ar gyfer trafodion ariannol wedi'i ddyrannu hyd yma
- Rhagor o fanylion am yr addasiad i'r Gwariant a Reolir yn Flynyddol ar gyfer Addysg a Sgiliau sy'n ymwneud â benthyciadau myfyrwyr

2.3 Cytunodd y Gweinidog Cyllid i ystyried y ffordd orau i ledaenu manylion am brosiectau llai (o dan £15 miliwn) a sut y maent yn ymwneud â'r Cynllun Buddsoddi yn Seilwaith Cymru.

3 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16

2.1 Trafododd yr Aelodau Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16 gyda Jane Hutt AC, y Gweinidog Cyllid; Jo Salway, Dirprwy Gyfarwyddwr, Cyllidebu Strategol, Llywodraeth Cymru; Matt Denham-Jones, Pennaeth Rheoli a Chofnodi Cyllidebau, Llywodraeth Cymru; a Jeff Andrews, Cynghorydd Polisi Arbenigol.

3.2 Cytunodd y Gweinidog Cyllid i anfon nodyn ynghylch ble mae manylion cynlluniau menter preifat ledled y sector cyhoeddus yn cael eu cofnodi.

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol:

4.1 Derbyniwyd y cynnig.

5 Craffu ar Gynnig Cyllideb Atodol 2014–15: Trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

5.1 Trafododd yr Aelodau y dystiolaeth a ddaeth i law.

6 Blaenraglen waith: Hydref 2014

6.1 Trafododd yr Aelodau y rhaglen waith ar gyfer tymor yr hydref a'i nodi.

Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad: **Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd**

Dyddiad: **Dydd Iau, 26 Mehefin 2014**

Amser: **10.33 – 12.23**

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar Senedd TV yn:

http://www.senedd.tv/archiveplayer.jsf?v=en_300000_26_06_2014&t=0&l=en

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cofnodion Cryno:

Aelodau'r Cynulliad:

Jocelyn Davies AC (Cadeirydd)
Peter Black AC
Christine Chapman AC
Paul Davies AC
Mike Hedges AC
Alun Ffred Jones AC
Ann Jones AC
Julie Morgan AC

Tystion:

Don Peebles, CIPFA

Staff y Pwyllgor:

Bethan Davies (Clerc)
Meriel Singleton (Ail Clerc)
Claire Griffiths (Dirprwy Clerc)
Joanest Jackson (Cynghorydd Cyfreithiol)
Martin Jennings (Ymchwilydd)

TRAWSGRIFIAD

Gweld [trawsgrifiad o'r cyfarfod](#).

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

1.1 Croesawodd y Cadeirydd yr Aelodau i'r Pwyllgor. Ni chafwyd ymddiheuriadau.

2 Papurau i'w nodi

2.1 Nodwyd y papurau.

3 Ymchwiliad i'r arfer gorau mewn prosesau cyllidebol: Sesiwn dystiolaeth

5

3.1 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Don Peebles, Pennaeth Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth yr Alban, ynghylch yr ymchwiliad i'r arfer gorau mewn prosesau cyllidebol.

3.2 Cytunodd Don Peebles i anfon crynodeb ynghylch yr arferion gorau yn Seland Newydd a Virginia a hefyd i anfon nodyn ar y gwaith o sefydlu Trysorlys yr Alban.

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol:

4.1 Derbyniwyd y cynnig.

5 Ymchwiliad i'r arfer gorau mewn prosesau cyllidebol: Trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

5.1 Ystyriodd yr Aelodau'r dystiolaeth a gafwyd fel rhan o'i ymchwiliad i arfer gorau mewn prosesau cyllidebol.

6 Swyddfa Archwilio Cymru: Caffael archwilwyr allanol

6.1 Disgrifiodd Kevin Thomas, Swyddfa Archwilio Cymru, y dull o weithio y mae Swyddfa Archwilio Cymru yn ei gynnig o ran caffael archwilydd allanol ar gyfer Swyddfa Archwilio Cymru.

6.2 Dywedodd y Pwyllgor wrth Swyddfa Archwilio Cymru y byddai'n trafod y dull hwnnw ac yn ysgrifennu at y Swyddfa gyda'i benderfyniad.

7 Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol ar Fil Cymru. Llythyr gan y Gweinidog Cyllid (18 Mehefin 2014)

7.1 Nododd yr Aelodau'r llythyr.

Eitem 2.1

Huw Lewis AC / AM
Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Minister for Education and Skills

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref LF/HL/0560/14

Jocelyn Davies AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

30 Mehefin 2014

Bil Addysg Uwch (Cymru) – Eglurder am y costau yn yr Atodiad

Diolch am eich llythyr dyddiedig 6 Mehefin 2014, ynghylch y costau sy'n gysylltiedig â Bil Addysg Uwch (Cymru).

Rwy'n falch bod lefel y manylder yn y Memorandwm Esboniadol wedi bod yn ddefnyddiol i'r Pwyllgor. Mae'r tabl a ganlyn yn cynnwys dadansoddiad o'r diwrnodau tasg sy'n gysylltiedig â'r prif dasgau a nodwyd yn yr Aseiad Effaith Rheoleiddiol. Er mwyn eich helpu i ddeall, mae'r 'is-dasgau' a ddefnyddiwyd i ddadansoddi costau hefyd wedi'u cynnwys.

Hyderaf fod y wybodaeth hon o fudd i chi a'i bod yn ymateb i gwestiynau penodol y Pwyllgor.

Best Regards
Huw

Huw Lewis AC / AM
Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Minister for Education and Skills

	Iau	Canol	Uwch	Arbenigol
Cymeradwyo cynlluniau ffioedd a dynodi cyrsiau'n awtomatig				
RHEOLAIDD				
Gweinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau i Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (Cyngor Cyllido) am ddynodi cyrsiau a chymeradwyo cynlluniau ffioedd	5	25	6	2
Cyngor Cyllido i ddarparu gwybodaeth i ymgeiswyr am y broses a'r gofynion dynodi	5	15	5	3
Cyngor Cyllido i ddarparu gwybodaeth i ymgeiswyr am y gofynion rheoleiddio	5	15	5	3
Sefydliadau i lunio cynlluniau ffioedd	12	60	10	5
Sefydliadau i gynnwys darpariaethau ynghylch cadw myfyrwyr sy'n aelodau o grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg uwch	Gwybodaeth yn unig			
Gofyniad ar sefydliadau i amlinellu cyfran yr incwm ffioedd sydd uwchben y trothwy y maent yn bwriadu ei ddefnyddio ar amcanion y cynllun ffioedd				
Cyngor Cyllido i dderbyn ac asesu cynlluniau ffioedd	5	25	16	2
Cyngor Cyllido i roi sylw i ansawdd yr addysg yn y sefydliad	Gwybodaeth yn unig			
Cyngor Cyllido i roi sylw i sefydlogrwydd ariannol y sefydliad				
Cyngor Cyllido i roi sylw i'r trefniadau llywodraethu corfforaethol sydd ar waith				
Cyngor Cyllido i sefydlu statws elusennol y sefydliad sy'n gwneud cais				
Gofyniad ar y Cyngor Cyllido i fod yn gymesur wrth gymeradwyo a gorfodi cynlluniau ffioedd yn ddibynnol ar lefel y ffi				
SANCSIYNAU/CYDYMFFURFIAETH				
Sefydliadau yn gallu gwneud cais i amrywio'r cynllun ffioedd	4	20	5	2
Cyngor Cyllido i gymeradwyo amrywiadau	2	20	9	2
Cyngor Cyllido i dynnu cymeradwyaeth o gynllun ffioedd yn ôl os yw statws elusennol sefydliad yn dod i ben	Gweler 'Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl'			
Monitro a gwerthuso cynllun ffioedd				
RHEOLAIDD				
Gweinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau i'r Cyngor Cyllido am fonitro a gwerthuso	5	20	6	2
Rhaid i Gyrrff Llywodraethu Sefydliadau fonitro cydymffurfiaeth â'r cynllun a chynnydd o ran cyflawni amcanion	12	60	15	10

	lau	Canol	Uwch	Arbenigol
Cyngor Cyllido i fonitro a gwerthuso pa mor effeithiol yw cynlluniau yn unigol ac ar lefel y sector ac i ddefnyddio hyn i ddatblygu canllawiau arferion da	5	40	21	5
Cyngor Cyllido i gyhoeddi cyngor arferion da ar dargedu grwpiau penodol sydd dan anfantais neu grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol	Gan gynnwys yr uchod			
Sefydliadau â chynllun ffioedd i gydweithio ac ymgysylltu â'r Cyngor Cyllido at ddibenion gwerthuso	4	20	5	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i gomisiynu rhywrai i gasglu gwybodaeth ac i gynnal gwaith ymchwil a dadansoddi er mwyn cynorthwyo â'r gwaith o werthuso canlyniadau cynllun ffioedd	4	35	20	2
Bydd gofyn i sefydliadau roi sylw dyledus i ganllawiau arferion da a gyhoeddir gan y Cyngor Cyllido	Gwybodaeth yn unig			
Cyngor Cyllido i fonitro cynlluniau ffioedd a chanfod y trefniadau monitro gorau ar gyfer cynlluniau ffioedd	5	40	18	2
SANCSIYNAU/CYDYMFFURFIAETH				
Caiff Gweinidogion Cymru ofyn i'r Cyngor Cyllido gynnal adolygiad o gynlluniau ffioedd yn ôl yr angen	Eitemau unigol isod			
pan fydd Gweinidogion Cymru am gael adroddiad gan y Cyngor Cyllido am gydymffurfiaeth gyffredinol sefydliadau a reoleiddir	3	15	12	1
pan fydd Gweinidogion Cymru am gael adroddiad gan y Cyngor Cyllido am gydymffurfiaeth sefydliad penodol a reoleiddir	3	25	9	2
pan fydd Gweinidogion Cymru am gael adroddiad gan y Cyngor Cyllido am effeithiolrwydd cyffredinol sefydliadau a reoleiddir	3	15	12	1
pan fydd Gweinidogion Cymru am gael adroddiad gan y Cyngor Cyllido am effeithiolrwydd sefydliad penodol a reoleiddir	3	25	9	3
Cyngor Cyllido yn gallu cyfarwyddo sefydliad i fuddsoddi cyfran benodol o'r incwm ffioedd ar weithgareddau sy'n ymwneud â hyrwyddo cyfle cyfartal a/neu hyrwyddo addysg uwch	Swm yr eitemau isod			
Proses Gydymffurfio I	Gweler 'Proses Gydymffurfio I'			
Proses Gydymffurfio II	Gweler 'Proses Gydymffurfio II'			
Cyngor Cyllido â'r gallu i ddiwygio'r cyfarwyddyd os yw'r cyfarwyddyd wedi'i gyflawni'n rhannol	3	12	6	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i gyfarwyddo sefydliad i amrywio cynllun ffioedd i adlewyrchu'r cyfarwyddyd gwario	3	12	6	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i wrthod cymeradwyo cynllun ffioedd adeg ei adnewyddu pan fo sefydliad wedi methu â chydymffurfio â darpariaethau cyffredinol y cynllun	Gweler 'Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl'			
Cyngor Cyllido i dynnu cymeradwyaeth o gynllun ffioedd yn ôl os bydd sefydliad yn methu â chydymffurfio â gofynion y cynllun ffioedd yn barhaus	Gweler 'Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl'			

	lau	Canol	Uwch	Arbenigol
Rheolaethau ffioedd dysgu				
SANCSIYNAU/CYDYMFFURFIAETH				
Cyngor Cyllido â'r gallu i gyhoeddi canllawiau i sefydliadau am y camau i'w cymryd er mwyn cydymffurfio â therfyn ffioedd	5	15	12	2
Caiff Gweinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau i'r Cyngor Cyllido	5	20	6	5
Cyngor Cyllido i ymgynghori â sefydliadau priodol cyn cyhoeddi canllawiau o'r fath	5	15	15	2
Cyrff llywodraethu sefydliadau i roi sylw i ganllawiau	Gwybodaeth yn unig			
Cyngor Cyllido â'r gallu i gyfarwyddo sefydliad i gymryd camau i gydymffurfio â'r terfyn ffioedd priodol a/neu ad-dalu unrhyw ffioedd gormodol sydd wedi'u talu iddo.	Swm yr eitemau isod			
Sefydliad i ad-dalu ffioedd	20	30	10	5
Proses Gydymffurfio I	Gweler 'Proses Gydymffurfio I'			
Proses Gydymffurfio II	Gweler 'Proses Gydymffurfio II'			
Cyngor Cyllido â'r gallu i ddiwygio'r cyfarwyddyd os yw'r cyfarwyddyd wedi'i gyflawni'n rhannol	3	12	6	2
Cyngor Cyllido i gyhoeddi asesiad o unrhyw sefydliad y mae'r Cyngor yn barnu nad yw wedi gwneud cynnydd digonol yn erbyn ei gynllun ffioedd	3	12	9	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i wrthod cymeradwyo cynllun ffioedd adeg ei adnewyddu pan fo sefydliad wedi methu â chydymffurfio â therfyn ffioedd sydd wedi'i nodi yn y cynllun	Gweler 'Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl'			
Cyngor Cyllido i dynnu cymeradwyaeth o gynllun ffioedd yn ôl os yw sefydliad yn methu â chydymffurfio â therfynau ffioedd yn barhaus	Gweler 'Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl'			
Asesu Ansawdd				
RHEOLAIDD				
Cyngor Cyllido i asesu neu wneud darpariaethau i asesu ansawdd	4	20	18	4
Gweinidogion Cymru â'r gallu i ddarparu canllawiau i'r Cyngor Cyllido ynghylch arfer ei swyddogaethau asesu ansawdd a chynhyrchu adroddiad blynyddol.	5	25	5	2
Gweinidogion Cymru i ymgynghori â'r Cyngor Cyllido cyn cyhoeddi canllawiau	1	3	1	0
Cyngor Cyllido i roi sylw dyledus i'r canllawiau hyn	Gwybodaeth yn unig			

	lau	Canol	Uwch	Arbenigol
Dylai'r Cyngor Cyllido baratoi datganiad yn esbonio sut y bydd yn arfer y swyddogaethau newydd, ymgynghori arno a'i gyhoeddi	5	30	18	4
Cyngor Cyllido i gyhoeddi canllawiau i sefydliadau a reoleiddir ynghylch asesu ansawdd.	5	30	18	4
Canllawiau i gynnwys cynnal tanysgrifiad i'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch		Gwybodaeth yn unig		
Sefydliadau i roi sylw dyledus i ganllawiau		Gwybodaeth yn unig		
Cyngor Cyllido i sefydlu a chynnal pwyllgor i ddarparu cyngor ar ei ddyletswydd i asesu ansawdd gan gynnwys unrhyw swyddogaethau a roddwyd iddo gan Weinidogion Cymru	4	12	9	18
Cyngor Cyllido i gyflwyno adroddiad blynyddol i Weinidogion Cymru am y modd y mae'n cyflawni ei swyddogaethau i asesu ansawdd	4	12	9	2
Gweinidogion Cymru â'r gallu i gyfarwyddo'r Cyngor Cyllido o ran ffurf a chynnwys yr adroddiad blynyddol	5	15	1	1
Rhwymedigaeth ar sefydliadau i ymgymryd â'r trefniadau asesu ansawdd	20	80	10	10
SANCSIYNAU/CYDYMFFURFIAETH				
Cyngor Cyllido i roi cyfarwyddyd i sefydliad a reoleiddir a fyddai'n ei gwneud yn ofynnol iddo ganiatáu mynediad i eiddo ac at gofnodion a dogfennau	10	30	30	12
Cyngor Cyllido â'r gallu i orfodi cydymffurfiaeth â chyfarwyddyd o'r fath drwy waharddeb Lllys	10	30	40	12
Caiff y Cyngor Cyllido gyfarwyddo sefydliadau a reoleiddir i gymryd neu i beidio â chymryd camau penodol i gywiro unrhyw wendidau mewn ansawdd				
Proses Gydydffurfio I		Gweler 'Proses Gydydffurfio I'		
Proses Gydydffurfio II		Gweler 'Proses Gydydffurfio II'		
Cyngor Cyllido â'r gallu i roi hysbysiad o'i fwriad i wrthod cymeradwyo cynllun ffioedd adeg ei adnewyddu	3	15	15	6
Cyngor Cyllido â'r gallu i dynnu hysbysiad o'r fath yn ôl	3	15	15	6
Cyngor Cyllido â'r gallu i gyfarwyddo sefydliad i ddatblygu cynlluniau gweithredu a'u rhoi ar waith er mwyn mynd i'r afael â methiannau/gwendidau mewn ansawdd	15	40	5	2
Byddai cynlluniau o'r fath yn amodol ar gymeradwyaeth y Cyngor Cyllido	6	24	30	8
Caiff y Cyngor Cyllido gymryd camau ychwanegol pan fo o'r farn bod sefydliad yn methu â bodloni gofynion ansawdd		Eitemau unigol isod		
Cyngor Cyllido â'r gallu i anfon tîm cymorth i mewn	3	15	15	2

	lau	Canol	Uwch	Arbenigol
Cyngor Cyllido â'r gallu i gynnal adolygiadau sicrwydd ychwanegol	2	10	6	1
Cyngor Cyllido â'r gallu i fynd i gyfarfodydd corff llywodraethu / bwrdd rheoli sefydliad a reoleiddir, a'u hannerch	2	15	8	2
Dyletswydd ar sefydliadau i gydymffurfio â'r mesurau uchod	5	20	5	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i orfodi cydymffurfiaeth â chyfarwyddyd o'r fath drwy waharddeb Lllys	2	10	15	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i dynnu ei gymeradwyaeth o gynllun ffioedd sefydliad a reoleiddir yn ôl	Gweler 'Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl'			
Sicrwydd ariannol				
RHEOLAIDD				
Gweinidogion Cymru â'r gallu i gyhoeddi canllawiau ynghylch paratoi'r Cod Rheolaeth Ariannol	5	25	5	3
Gweinidogion Cymru i osod y Cod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol	4	5	1	2
Cyngor Cyllido i baratoi a chyhoeddi Cod Rheolaeth Ariannol	2	8	12	2
Cyngor Cyllido i barhau i adolygu'r Cod	2	5	2	1
Cyngor Cyllido i gynnal ymgynghoriad ar ddrafft o'r Cod neu unrhyw adolygiad dilynol	2	8	12	2
Dyletswydd ar sefydliadau i gydymffurfio â gofynion a osodir gan y Cod	20	80	10	10
Sefydliadau i roi sylw i'r canllawiau hyn	Gwybodaeth yn unig			
Cyngor Cyllido i gyflwyno drafft o'r Cod i Weinidogion Cymru ar ôl cynnal ymgynghoriad arno i'w gymeradwyo	1	2	2	0
Cyngor Cyllido i roi'r Cod i sefydliadau a reoleiddir a chyhoeddi'r Cod ar ei wefan	2	2	0	0
Cyngor Cyllido â'r gallu i gomisiynu astudiaethau effeithlonrwydd yn seiliedig ar y Cod	5	60	20	1
Cyngor Cyllido i fonitro'r trefniadau ariannol sydd ar waith mewn sefydliadau a reoleiddir	5	20	12	5
Dylai fod yn ofynnol i'r Cyngor Cyllido baratoi datganiad am bolisi'r Cyngor ar arfer ei swyddogaethau ymyrryd arfaethedig, ymgynghori arno a'i gyhoeddi	2	5	5	2
Gweinidogion Cymru i bennu'r dull y dylai'r Cyngor Cyllido baratoi datganiad am bwerau ymyrryd, ymgynghori arno a'i gyhoeddi	5	10	2	2
Cyngor Cyllido i gynnal ymgynghoriad ar bolisi drafft a drafft diwygiedig ar ôl adolygiad	Gan gynnwys yr uchod			
Gweinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau am y materion sydd i'w cynnwys yn y polisi ymyrryd	5	20	3	4

	lau	Canol	Uwch	Arbenigol
Cyngor Cyllido i roi sylw i'r canllawiau hynny				Gwybodaeth yn unig
Dyletswydd ar sefydliadau i ymgymryd â'r trefniadau sicrwydd a roddwyd ar waith gan y Cyngor Cyllido ac i ddarparu cymorth, mynediad a gwybodaeth	10	20	5	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i roi cyfarwyddyd, sy'n orfodol drwy waharddeb, i sefydliad a reoleiddir a fyddai'n ei gwneud yn ofynnol iddo ganiatáu mynediad (i eiddo, at gofnodion ac ati)	5	30	18	4
Dylai fod yn ofynnol i'r Cyngor Cyllido ddarparu adroddiad blynyddol i Weinidogion Cymru sy'n nodi sut mae'r Cyngor wedi cyflawni ei swyddogaethau sicrwydd ariannol	2	8	6	1
Gweinidogion Cymru â'r gallu i gyhoeddi canllawiau ynghylch y ffurf a'r cynnwys	5	10	2	1
SANCSIYNAU/CYDYMFFURFIAETH				
Cyngor Cyllido i ymyrryd os bydd darparwr a reoleiddir yn methu â chydymffurfio (neu'n debygol o fethu â chydymffurfio) â gofynion y Cod				I'w weld isod
Cyngor Cyllido â'r gallu i gyfarwyddo sefydliad i gymryd neu i beidio â chymryd camau penodol				
Proses Gydfurfio I				Gweler 'Proses Gydfurfio I'
Proses Gydfurfio II				Gweler 'Proses Gydfurfio II'
Fel dewis amgen i waharddeb, y Cyngor Cyllido i roi hysbysiad o'r bwriad i wrthod cymeradwyo cynllun ffioedd adeg ei adnewyddu				Gweler 'Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl'
Cyngor Cyllido â'r gallu i dynnu'n ôl hysbysiad i wrthod cymeradwyo cynllun ffioedd adeg ei adnewyddu	2	20	12	2
Cyngor Cyllido i ddarparu hysbysiad ysgrifenedig i sefydliad pan fo cydymffurfiaeth â'r cyfarwyddyd	2	8	12	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i anfon tîm cymorth i mewn				Eitemau unigol isod
Cyngor Cyllido â'r gallu i ddarparu tîm cymorth	5	35	21	4
Cyngor Cyllido â'r gallu i gynnal adolygiadau	4	8	4	1
Cyngor Cyllido â'r gallu i fynd i gyfarfodydd cyrff llywodraethu neu bwyllgor, a/neu eu hannerch	1	35	18	4
Dyletswydd ar sefydliadau i roi sylw i gyngor ac ati gan y Cyngor Cyllido	5	15	7	5
Cyngor Cyllido â'r gallu i dynnu cymeradwyaeth o gynllun ffioedd a gymeradwywyd yn ôl os yw'r methiant i gydymffurfio â'r Cod yn ddigon difrifol				Gweler 'Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl'
Diffiniad o sefydliad				

	lau	Canol	Uwch	Arbenigol
Gweinidogion Cymru i ddiwygio Gorchmynion Cyrff sy'n Cael eu Cydnabod a Chyrff sy'n Cael eu Rhestru yn rheolaidd	10	5	1	6
Gwrthod cynllun ffioedd/Tynnu cynllun ffioedd yn ôl				
Cyngor Cyllido i dynnu cymeradwyaeth o gynllun ffioedd yn ôl	Swm yr eitemau isod			
Gweinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau i'r Cyngor Cyllido ynghylch arfer ei allu i dynnu cynlluniau ffioedd yn ôl	5	20	3	5
Proses Gydfurfiol I	Gweler 'Proses Gydfurfiol I'			
Pan fydd cynllun ffioedd yn cael ei dynnu'n ôl, bydd angen mesurau trosiannol i alluogi myfyrwyr i barhau i fod yn gymwys i gael cymorth	15	25	10	10
Cyngor Cyllido â'r gallu i wrthod cymeradwyo cynllun ffioedd adeg ei adnewyddu	Swm yr eitemau isod			
Proses Gydfurfiol I	Gweler 'Proses Gydfurfiol I'			
Pan fydd cynllun ffioedd yn cael ei wrthod, bydd angen mesurau trosiannol i alluogi myfyrwyr i barhau i fod yn gymwys i gael cymorth	Fel uchod			
Prosesau cydfurfiol				
Proses Gydfurfiol I	Swm yr eitemau isod			
Gofyniad ar y Cyngor Cyllido i roi hysbysiad rhybuddio	1	10	6	2
Gallu gan sefydliadau sy'n destun hysbysiadau rhybuddio o'r fath i gyflwyno sylwadau yn erbyn y cyfarwyddyd	5	25	10	2
Bydd yn ofynnol i'r Cyngor Cyllido roi sylw i unrhyw sylwadau a dderbynnir gan y sefydliad a reoleiddir	1	10	6	2
Cyngor Cyllido â'r gallu i roi hysbysiad cyfarwyddyd	1	10	9	2
Dylai fod gallu gan sefydliadau sy'n destun y penderfyniad i ofyn am adolygiad gan unigolyn neu banel annibynnol	2	8	5	0
Bydd yn ofynnol i'r Cyngor Cyllido ailystyried ei benderfyniad gan roi sylw i unrhyw argymhelliad	1	10	5	2
Dyletswydd ar sefydliadau i gydymffurfio â'r cyfarwyddyd	5	25	10	2
Cyngor Cyllido i ddirymu'r cyfarwyddyd pan fydd y cyfarwyddyd wedi'i gyflawni	1	6	3	1
Proses Gydfurfiol II	Swm yr eitemau isod			
Cyngor Cyllido â'r gallu i orfodi cydfurfiaeth â chyfarwyddyd o'r fath drwy waharddeb Llys	2	14	10	3

Eitem 2.2

National Assembly for Wales
Finance Committee
FIN(4)-14-14(ptn2)

National Assembly for Wales Finance Committee: Inquiry into Best Practice Budget Processes

Further information requested during evidence session 26 June 2014

A Submission by:

The Chartered Institute of Public Finance and Accountancy

July 2014

CIPFA, the Chartered Institute of Public Finance and Accountancy, is the professional body for people in public finance. CIPFA shows the way in public finance globally, standing up for sound public financial management and good governance around the world as the leading commentator on managing and accounting for public money.

Tudalen y pecyn 14

Further information about CIPFA can be obtained at www.cipfa.org

Any questions arising from this submission should be directed to:

Dr Ellie Roy

Research Consultant
(Devolved Regions)

CIPFA

Tel: 07951 81 66 79

Email:

eleanor.roy@cipfa.org

Don Peebles

Head of CIPFA Scotland

CIPFA in Scotland

Beaverbank Business Park

22 Logie Mill

Edinburgh

EH7 4HG

Tel: 0131 550 7543

Email: don.peebles@cipfa.org

1. Background

- 1.1 At the Committee's evidence session on 26th June, further information was requested in relation to the performance-based approaches to budgeting adopted in both New Zealand and the State of Virginia, as well as information on the Scottish Government's approach to establishing a Scottish Treasury. This paper seeks to provide this information and to identify further sources which should help inform the Committee in their inquiry.

2. Outputs-based appropriations in New Zealand

- 2.1 In addition to the information provided in the annex to our previous paper, the Committee requested further information in relation to the output-based approach to financial management adopted in New Zealand.
- 2.2 In terms of budget reforms, the 1989 Public Finance Act (and Amendment Act 2013)¹ shifted the emphasis of the budget from inputs to outputs. Departments receive appropriations for the purchase of outputs. The Fiscal Responsibility Act 1994² required government to state fiscal objectives and report progress on achieving outputs.
- 2.3 The New Zealand system is based on output appropriations encouraging a focus on what is delivered, and the value obtained from government spending rather than how allocations are made. Resources are linked to results at three levels:
- Resources are appropriated against expected outputs in the budget;
 - Resources are reported against actual output performance; and
 - Actual outputs (and outcomes) are tracked and reported against targeted performance.
- 2.4 The following documents produced by the New Zealand Treasury provide much more detail on how the New Zealand outputs-based approach functions in practice, at all stages of the financial management cycle, and should be helpful to the Committee in their consideration of such approaches.
- Guide to the Public Finance Act,³ which sets out an overview of the requirements of the Act. This sets out the approach to be taken to define outputs, set output appropriations and report on progress against outputs. It covers the entire financial management process,

¹ [Public Finance Act 1989 and Amendment Act 2013](#)

² [Fiscal Responsibility Act 1994](#)

³ New Zealand Treasury, [Guide to the Public Finance Act](#), 2005.

from budgeting, through parliamentary scrutiny, implementation and reporting.

- Putting It Together: An Explanatory Guide to New Zealand's State Sector Financial Management System,⁴ provides an overview of the state sector's financial management. It includes coverage of the role and information needs of Parliament in approving and scrutinising government expenditure, the tools available to Ministers to focus public resources on the government's priorities and to set expectations of departments and other government agencies, and the role of departments in ensuring taxpayer's money is used appropriately (whether by the department in providing services itself or by other organisations funded through departments). It provides specific sections on the explanations of inputs, outputs. Outcomes and impact, as well as detail of supporting information provided with the estimates, including examples and reporting requirements.
- 2.5 Further detail of the New Zealand budget process itself, as well as examples of previous budget documents and economic and fiscal forecasts can be located on the Treasury's website.⁵ These provide examples of how the outputs-basis for budgeting is presented in the relevant documentation.
- 2.6 There are also a number of reviews of the experience of the New Zealand budget reforms and are a useful source of information regarding the impact of budget reforms and lessons learned.^{6,7,8}

3. State of Virginia – Virginia Performs

- 3.1 It is estimated that around 39 states in the US use some form of performance budgeting for at least part of their budget, and some 22 state legislatures report using performance measures in their decision making.⁹

⁴ New Zealand Treasury, [Putting It Together: An Explanatory Guide to New Zealand's State Sector Financial Management System](#), 2011

⁵ New Zealand Treasury, [Budgets of the New Zealand Government](#), 2014.

⁶ New Zealand Treasury, [New Zealand's Fiscal Policy Framework: Experience and Evolution](#), Treasury Working Paper 01/25, 2001

⁷ Webber, D. (2004) [Managing the Public's Money: From Outputs to Outcomes - And Beyond](#), OECD Journal on Budgeting, Volume 4, No. 2

⁸ Warren, K. and Barnes, C. (2003), [The Impact of GAAP on Fiscal Decision Making: A Review of Twelve Years. Experience with Accrual and Output-based Budgets in New Zealand.](#), OECD Journal on Budgeting, Vol.3, No.4

⁹ The PEW Charitable Trusts, [Using Performance Data to Budget, States Are Saving Money](#), 2009

- 3.2 The State of Virginia has a performance and accountability framework – Virginia Performs,¹⁰ which aligns specific outcomes with larger state-wide goals:

Quality-of-life measures (societal indicators) answer the question, "How is Virginia doing?" on broad issues such as obesity, land preservation, and educational attainment. Enterprise priorities, issue-specific report cards, and key outcome measures help us see whether we are getting results on our highest priorities -- for example, reducing childhood obesity, increasing agricultural exports, and strengthening workforce skills. Finally, a range of other metrics help us gauge whether state programs and services are producing the desired results and whether agency operations are well managed.¹¹

- 3.3 The Virginia Performs system has been operating for a number of years, and therefore its data collection and presentation systems are fairly developed. Performance is reported as 'scorecards' for specific state agencies, regions or overall. The system also recognises that, as many public services are driven or impacted by forces outside their control, the performance data can only ever be one input into the decision-making process. To demonstrate this, the system assesses whether the policies/actions of the State will have influence on the performance measure. This is shown on the main scorecard page alongside the arrows showing performance.¹²

- 3.4 Virginia's current performance management system is comprised of four, linked processes:
- Strategic planning: Systematic clarification and documentation of what an organization wishes to achieve and how to achieve it.
 - Performance measurement: Systematic collection and reporting of information that track resources used, work produced, and intended results achieved.
 - Program evaluation: Systematic collection and analysis of information to determine a program's performance and reasons for achieving the level of performance.
 - Performance budgeting: Systematic incorporation of performance information (planning, performance measurement, and evaluation information) into the budgetary process.

¹⁰ Commonwealth of Virginia, [Virginia Performs](#)

¹¹ Commonwealth of Virginia, [About Virginia Performs](#)

¹² Commonwealth of Virginia, Virginia Performs, [Scorecard at a glance](#)

- 3.5 A review of the Virginia Performs system, how it has evolved, how it operates and how it is continuing to develop to support a fully integrated performance budgeting system is provided by the Council for Virginia's Future.¹³ This review provides a rich source of information which should be informative to the Committee. Also of interest is a review of the State's overall financial management system.¹⁴
- 3.6 The Committee may wish to note that the Scottish Government's Scotland Performs¹⁵ system is largely based on the Virginia Performs system.

4. **Scottish Government – implementation of Scotland Act 2012.**

- 4.1 The Scottish Government's first implementation report¹⁶ details the formation of Revenue Scotland, a new body which will work to administer and secure compliance with devolved taxes. In relation to staffing arrangements for this organisation, the report states:

*The Head of Revenue Scotland was identified in autumn 2012 and has been in post since 1 October. Key staff are being recruited, among them a Chief Operating Officer who has direct experience of tax administration, including the existing UK SDLT. The body will have 9 staff from June 2013. A programme of work has been established with Registers of Scotland and SEPA to oversee design and development of systems, training, guidance, structures and other arrangements to ensure that the devolved taxes can be collected efficiently and effectively from April 2015.*¹⁷

- 4.2 The second implementation report¹⁸ provides further detail on staffing of Revenue Scotland:

The Head of Revenue Scotland has been in post since October 2012, and a

¹³ Council for Virginia's Future, [Evolution of Virginia Performs](#), 2009

¹⁴ University of Virginia Newsletter, Richard Kirk Jonas, [The Development of Performance Measures for Virginia Financial Management and Oversight](#), 1996

¹⁵ Scottish Government, [Scotland Performs](#)

¹⁶ [Scottish Government First Annual Report on the implementation and operation of Part 3 \(Financial Provisions\) of the Scotland Act 2012](#), April 2013

¹⁷ [Scottish Government First Annual Report on the implementation and operation of Part 3 \(Financial Provisions\) of the Scotland Act 2012](#), April 2013

¹⁸ Scottish Government, [The Second Annual Report on the Implementation of the Financial Provisions in the Scotland Act 2012](#), 29 April 2014

Chief Operating Officer with extensive senior experience in tax operations

was recruited in May 2013. A staffing structure has been established and

approximately 20 posts were filled by April 2014. These staff are currently

located within the Finance Directorate of the Scottish Government. When the new body is formally established, the intention is that staff will transfer across.¹⁹

4.3 Note that this body will be dealing with the devolved taxes only, not the Scottish Rate of Income Tax (SRIT), which will be administered and collected by HMRC. The progress on arrangements for this are also set out in the implementation reports.

4.4 In relation to borrowing powers, the second implementation report states:

Planning work is also underway on systems to handle borrowing by Scottish Ministers to ensure that all transactions are controlled and can be accounted for and reported appropriately.²⁰

4.5 However, no specific details on access to capability to deal with such systems within the Scottish Government are provided.

4.6 The second report also states the intention to provide tax receipt forecasts for the devolved taxes. It states that:

At present, the OBR provides twice-yearly forecasts of receipts from Stamp Duty Land Tax and UK Landfill Tax in Scotland, based on a historic Scottish share of forecasts of UK receipts for the taxes in question. From the 2015-16 Scottish budget onwards, it will be necessary for the Scottish Government to have reliable forecasts of devolved tax receipts to support accurate budget planning. This function will be provided by professional economists within SG.²¹

4.7 The Scottish Government are also establishing an independent Scottish Fiscal Commission to review government forecasts of receipts from devolved taxes. Nominations to the Commission were announced earlier this year.²²

¹⁹ Scottish Government, [The Second Annual Report on the Implementation of the Financial Provisions in the Scotland Act 2012](#), 29 April 2014

²⁰ Scottish Government, [The Second Annual Report on the Implementation of the Financial Provisions in the Scotland Act 2012](#), 29 April 2014

²¹ Scottish Government, [The Second Annual Report on the Implementation of the Financial Provisions in the Scotland Act 2012](#), 29 April 2014

²² Scottish Government, News Release, [Fiscal Commission members nominated](#), 19 May 2014

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Comisiwn y Cynulliad

Cynllun Ieithoedd Swyddogol: Adroddiad Cydymffurfio Blynyddol

Gorffennaf 2014

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Comisiwn y Cynulliad

Cynllun Ieithoedd Swyddogol: Adroddiad Cydymffurfio Blynyddol

Gorffennaf 2014

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Rhagair	1
Cyflwyniad	3
01. Gwasanaethau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth	5
02. Gwasanaethau ar gyfer pobl Cymru	10
03. Gwasanaethau ar gyfer Staff y Cynulliad	12
04. Monitro ac Adrodd	14
05. Blaenoriaethau ar gyfer 2013-14	16
06. Blaenoriaethau a thargedau ar gyfer 2014-15	18
07. Blaenoriaethau cyfunol ar gyfer 2014-15	20

AGORWYD GAN EI MAWRHYDIAETH ENHINES
OPENED BY HER MAJESTY THE QUEEN ON 13-2006

Mae'n bleser gennyf gyflwyno'r Adroddiad Cydymffurfio Blynnyddol cyntaf ar Gynllun Ieithoedd Swyddogol Comisiwn y Cynulliad. Mae'r Cynulliad bob amser wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor bod y ddwy iaith yn cael eu trin yn gyfartal. Fodd bynnag, yn sgil pasio Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Ieithoedd Swyddogol) 2012 gosodwyd sail statudol i'r egwyddor hon.

Ers mis Medi 2013, rydym wedi gweld gwelliannau pellach yn y ddarpariaeth o gymorth arloesol sydd wedi'i deilwra i Aelodau'r Cynulliad gan eu galluogi i weithio'n effeithiol yn y naill iaith neu'r llall neu'r ddwy iaith swyddogol. Rydym yn bwriadu gwneud mwy ac yn y dyfodol byddwn yn gweld gwelliannau pellach i'r cymorth dwyieithog a ddarparwn.

Mae ein hymrwymiad i fuddsoddi mewn technoleg i drawsnewid y ddarpariaeth o wasanaethau dwyieithog wedi arwain at gydnabyddiaeth fyd-eang i'r Cynulliad drwy ein partneriaeth gyda Microsoft i lansio cyfleuster Microsoft Translator ar gyfer y Gymraeg.

Rydym hefyd yn cydnabod bod cyflawni ein huchelgais i gael ein cydnabod fel sefydliad gwirioneddol ddwyieithog yn golygu mwy na chyfieithu geiriau yn unig. Rydym wedi ymrwymo i ddefnyddio ein hadnoddau yn ddoeth i ddarparu'r gwasanaethau dwyieithog gorau drwy holl feysydd gwaith y Cynulliad i sicrhau y gall pawb sy'n ymgysylltu â ni wneud hynny yn y naill iaith swyddogol neu'r llall. Mae dwyieithrwydd yn rhan annatod o bob gwasanaeth. Nid yw darparu gwasanaethau dwyieithog yn golygu dyrannu cyllideb benodol yn unig mwyach, ond cânt eu prif ffrydio ar draws pob cyllideb.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae llawer o gynnydd wedi'i wneud fel y nodir yn yr adroddiad hwn. Fodd bynnag, mae angen i ni gyflawni mwy. Mae'r Cynllun wedi ein galluogi i feddwl yn wahanol am y ffordd rydym yn gwneud pethau, ac i ymateb i anghenion cenedl ddwyieithog. Rhaid i ni nawr adeiladu ar y gwaith da hwn, ac ymdrechu i wireddu ein huchelgais o fod yn sefydliad dwyieithog rhagorol.

Rhodri Glyn Thomas

Comisiynydd sy'n gyfrifol am swyddogaethau a pholisi Ieithoedd Swyddogol y Comisiwn

Wrth gyhoeddi'r Cynllun leithoedd Swyddogol ym mis Gorffennaf 2013, uchelgais Comisiwn y Cynulliad oedd "darparu gwasanaethau dwyieithog rhagorol ac i gael ein cydnabod yn sefydliad gwirioneddol ddwyieithog". Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae gwaith wedi cael ei wneud i ymgorffori'r Cynllun ar draws y sefydliad, annog brwdfrydedd o'r newydd, a sicrhau newid mewn diwylliant ac ethos. Mae hyn, yn ei dro, wedi galluogi'r Comisiwn i gyflawni gwelliannau a chyflwyno arloesedd yn ei wasanaethau dwyieithog.

Mae'r Bwrdd Rheoli wedi bod yn glir o ran ei ymrwymiad i'r Cynllun, i arwain drwy esiampl ac i annog staff ym mhob maes i weithio'n ddwyieithog. Mae gofynion y Cynllun yn rhan annatod o Gynlluniau Gwasanaeth unigol.

Mae diwylliant dwyieithog y Cynulliad wedi parhau i ddatblygu ers ei sefydlu ym 1999. Gan adeiladu ar gynlluniau blaenorol, rydym bellach yn cydymffurfio'n dda â'r Cynllun leithoedd Swyddogol ar draws y sefydliad.

Bydd cynnal y momentwm a'r brwdfrydedd dros arloesedd a newid yn flaenoriaeth ar gyfer y blynyddoedd i ddod. Mae'r twf, yr ymrwymiad a'r newid mewn diwylliant eisoes yn cael ei ddangos drwy:

- gynydd yn y nifer sy'n manteisio ar gyfleoedd hyfforddiant iaith;
- mwy o ddefnydd o negeseuon dwyieithog sy'n caniatáu i ddarllenwyr ddewis eu dewis iaith;
- cylchgrawn staff gwbl ddwyieithog;
- mwy o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg drwy gynydd yn y ddarpariaeth cyfieithu ar y pryd; a
- gwelliannau i'n gwasanaethau dwyieithog i hwyluso Aelodau'r Cynulliad a staff i weithio naill ai yn Gymraeg neu yn Saesneg.

Rydym yn parhau i ymrwymo i gyflawni ein nodau hirdymor sef:

- darparu mwy o wasanaethau dwyieithog rhagorol;
- gwerthfawrogi ein staff am yr ymrwymiad y maent yn ei gynnig i'r Cynulliad a'u harbenigedd proffesiynol a seneddol; a
- rhannu ein profiadau a'n gwybodaeth am weithio'n ddwyieithog gyda sefydliadau eraill.

Mae'r adroddiad hwn yn tynnu sylw at rai o'r gwelliannau sydd eisoes wedi'u gwneud ac yn nodi blaenoriaethau ar gyfer gwella ein gwasanaethau dwyieithog yn y dyfodol.

Will Lewis (Microsoft), Rhodri Glyn Thomas AC (Comisiynydd y Cynulliad), y Fonesig Rosemary Butler AC (Llywydd y Cynulliad) a Geraint Wyn Parry (Prif Weithredwr Cymdeithas Cyfieithwyr Cymru).

Lansiwyd cyfleuster byd-eang y Gymraeg ar gyfer Microsoft Translator yn y Senedd ar 21 Chwefror 2014, sy'n galluogi defnyddwyr Microsoft ledled y byd i gyfieithu testun i'r Gymraeg ac o'r Gymraeg.

Paratoi ar gyfer y Cyfarfod Llawn a chyfarfodydd pwyllgor

Ers gweithredu'r Cynllun, cymerwyd camau sylweddol i sicrhau y dilynwyd y safonau a nodwyd yn y Cynllun, lle bo modd, er mwyn darparu gwasanaeth gwell i gefnogi Aelodau gyda'u gwaith mewn pwyllgor a'r Cyfarfod Llawn. Darperir pob dogfen ffurfiol ar yr un pryd yn y ddwy iaith swyddogol, gan gynnwys:

- agendâu a phapurau ategol;
- Biliau a chrynodeb o Filiau;
- Canllawiau Cyflym a Diweddariadau Polisi'r UE; a
- phapurau ar gyfer dadleuon y Cyfarfod Llawn.

Geirfaoedd

Mewn ymateb i adborth gan Aelodau'r Cynulliad, rydym wedi datblygu cyfres o eirfaoedd o dermau ac ymadroddion technegol Cymraeg ar gyfer Biliau ac ymchwiliadau pwyllgor sydd hefyd yn cael eu cyhoeddi ar ein gwefan. Mae hyn yn galluogi Aelodau'r Cynulliad i drafod pynciau llai cyfarwydd yn eu dewis iaith.

"Mae'r geirfaoedd yn gymorth mawr i mi wrth drafod pynciau technegol anghyfarwydd. Maent yn ddefnyddiol iawn ar ddechrau ymchwiliad pwyllgor, neu wrth baratoi ar gyfer dadleuon ar Filiau yn y Cyfarfod Llawn pan nad wyf wedi bod yn aelod o'r pwyllgor sydd wedi eu trafod."

Elin Jones AC

Astudiaeth Achos - Cyfieithu Peirianyddol

Rydym yn parhau i wneud defnydd o dechnoleg i wella gwasanaethau dwyieithog a chefnogi'r defnydd o'r ddwy iaith swyddogol. Lansiodd cyfleuster byd-eang y Gymraeg ar gyfer Microsoft Translator yn y Senedd ar 21 Chwefror 2014, sy'n galluogi defnyddwyr Microsoft ledled y byd i gyfieithu testun i'r Gymraeg ac o'r Gymraeg. Cyrhaeddodd deunydd cyhoeddusrwydd y digwyddiad lansio hyd at 5 miliwn o bobl ledled y byd, gan hyrwyddo nid yn unig y Gymraeg ond y Cynulliad Cenedlaethol a'i bartneriaeth â Microsoft hefyd.

Rydym yn parhau i ymgysylltu â sefydliadau allweddol gan eu gwahodd i ddarparu data dwyieithog i ni er mwyn i ni eu bwydo i'r system er mwyn gwella'r ansawdd. Drwy ddefnyddio cyfleuster Cymraeg Microsoft Translator, mae'r Cynulliad yn gallu ymgysylltu'n fwy effeithlon â'r cyhoedd, gan fod staff yn gallu prosesu gohebiaeth a anfonir yn Gymraeg, ac ymateb iddi, yn gyflymach ac yn fwy effeithiol, yn enwedig yng nghyd-destun y cyfryngau cymdeithasol a dulliau cyfathrebu gwib anffurfiol eraill.

Mae gwaith ar adolygiad ehangach Gwasanaethau Pwyllgorau a datblygiadau mewn technoleg iaith wedi annog arloesedd o ran darparu a chomisiynu deunyddiau i gefnogi Aelodau'r Cynulliad yn eu gwaith gyda'r Cyfarfod Llawn ac mewn pwyllgorau. Nid ydym wedi gallu darparu deunydd briffio dwyieithog llawn i Aelodau'r Cynulliad yn y gorffennol, ond mae cynlluniau peilot a oedd yn edrych ar gomisiynu, drafftio a defnyddio technoleg wedi cyflawni canlyniadau cadarnhaol iawn.

"Roedd yr arfer blaenorol o ddarparu cwestiynau dwyieithog, ond nid y briff cyfan, yn golygu y byddai'r rhan fwyaf o fy ngwaith paratoi cyn y pwyllgor yn cael ei wneud yn Saesneg. Fodd bynnag, yn dilyn y cynllun peilot llwyddiannus, rwyf bellach yn cael fy nogfennau briffio pwyllgor yn fy newis iaith, sy'n golygu y gallaf weithio'n fwy effeithlon. Gobeithio bydd y datblygiad hwn yn cael ei brif ffrydio ar draws gwaith yr holl bwyllgorau maes o law".

Alun Fred Jones AC

Astudiaeth achos – Briffio Dwyieithog

Drwy weithio gydag Aelodau i ddeall dewisiadau unigol yn well, mae ystod o ddarpariaeth wedi ei rhoi ar waith i gefnogi gweithio'n ddwyieithog, er enghraifft, darperir dogfennau briffio dwyieithog i aelodau o'r pwyllgorau canlynol:

– Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

– Y Pwyllgor Cyllid

– Y Pwyllgor Amgylchedd a
Chynaliadwyedd

– Y Pwyllgor Iechyd a Gofal
Cymdeithasol

Mae hyn yn caniatáu i Aelodau'r Cynulliad baratoi ar gyfer cyfarfodydd Pwyllgor yn eu dewis iaith, gan ei gwneud yn haws iddynt ddefnyddio eu dewis iaith yn y trafodion.

Mae gennym fwy i'w wneud i brif ffrydio'r gwaith o ddatblygu dogfennau briffio dwyieithog i helpu Aelodau gyda'u gwaith ac mae hyn wedi'i nodi fel blaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Tystion

Anogir Aelodau'r Cynulliad, tystion a'r rhai sy'n cymryd rhan yn nhrefodion y Cynulliad i ddefnyddio eu dewis iaith yn y Cyfarfod Llawn ac mewn pwyllgorau. Mae cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael ar gyfer holl drafodion y Cynulliad ac yn holl ddigwyddiadau swyddogol y Cynulliad. Mae tystion pwyllgorau bellach yn gwybod am natur ddwyieithog trafodion y Cynulliad, a chânt eu hannog i ddefnyddio'r Gymraeg os oes yn well ganddynt wneud hynny. Mae angen i ni sicrhau bod cadeiryddion pwyllgorau a'r timau clericio yn rhoi gwybod i'r holl dystion am natur ddwyieithog y sefydliad a'u bod yn gyfforddus yn defnyddio'r clustffonau.

Fideogynadledda

Rydym yn falch iawn o fod wedi gallu gweithredu gwelliannau technegol i'r system fideogynhadledd yn y Senedd, sy'n golygu y gallwn gynnal trafodion cwbl ddwyieithog ym mhob un o'r ystafelloedd pwyllgora am y tro cyntaf. Mae'r cyfleusterau newydd yn caniatáu i Aelodau sgwrsio â thystion mewn lleoliadau eraill a hynny yn y Gymraeg a'r Saesneg gan sicrhau arbedion sylweddol o ran adnoddau gan nad oes angen darparu cyfieithu ar y pryd mewn lleoliadau eraill. Gwnaed gwelliannau technegol tebyg hefyd i gyfleusterau fideogynadledda mewn rhannau eraill o ystâd y Cynulliad.

Yng nghyfarfod Comisiwn y Cynulliad ym mis Mawrth 2014, cychwynnodd y Comisiwn adolygiad llawn o'r gwaith o lunio Cofnod y Trafodion. Mae'r Cofnod yn agwedd arwyddocaol iawn ar waith y Cynulliad a bydd sicrhau ei fod ar gael yn ddwyieithog ar wefan y Cynulliad yn parhau i fod yn bwysig.

Bydd yr adolygiad yn ymchwilio i gyfleoedd newydd er mwyn cynyddu diddordeb, ymgysylltiad a dealltwriaeth o waith y Cynulliad mewn byd llawn newid technegol cyflym. Ein gweledigaeth yw creu ffordd o ymgysylltu sy'n ymarferol ac sy'n deilwng o ddemocratiaeth ddigidol fodern. Er mwyn cyflawni hyn, bydd angen i ni i gyflwyno newid strategol yn y ffordd yr ydym yn cynhyrchu'r Cofnod a bod yn fwy effeithlon. Defnyddir cyfieithu peiriannyddol i lunio drafft bras er mwyn helpu i lunio Cofnod y Trafodion cwbl ddwyieithog a gyhoeddir ar wefan y Cynulliad o fewn pum diwrnod gwaith. Bydd yr adolygiad hefyd yn mynd i'r afael â sut y gallwn gyflymu'r broses o sicrhau bod Cofnod y Trafodion ar gael yn y ddwy iaith. Mae gwaith yn mynd rhagddo bellach ar adolygiad Comisiwn y Cynulliad, sydd yn flaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Mae adolygiad rheolaidd o brosesau cynhyrchu a chyhoeddi trawsgrifiadau pwyllgor wedi arwain at newid sylweddol o ran amseroedd cyhoeddi. Erbyn hyn, caiff trawsgrifiadau drafft eu cyhoeddi o fewn 5 diwrnod gwaith ar ôl y cyfarfod.

Ymateb i adborth Aelodau

Drwy adborth ar ein harolygon rheolaidd gan Aelodau, rydym wedi ymateb i geisiadau i'w gwneud yn haws i ddefnyddio'r Gymraeg ar draws ystâd y Cynulliad a thu hwnt. Mae'r adborth hwn yn llywio ein blaenoriaethau ar gyfer gwell gwasanaethau dwyieithog, a chaiff ei adlewyrchu mewn gwahanol rannau o'r adroddiad hwn.

Mae Aelodau'r Cynulliad, eu staff cymorth a staff Comisiwn y Cynulliad sy'n siarad Cymraeg wedi cael bathodynau a chortynnau gwddf laith Gwaith. Mae'r adnoddau hyn yn golygu y gall pobl eraill adnabod siaradwyr Cymraeg yn rhwydd gan ei gwneud yn haws iddynt siarad yn eu dewis iaith.

"Mae'r adnoddau laith Gwaith wedi gwella'r ethos dwyieithog ar draws ystâd y Cynulliad. Ers i mi ddechrau gwisgo'r cortyn gwddf, rwyf wedi sylwi bod mwy o bobl yn dechrau sgwrs â mi yn Gymraeg, ac rwy'n gwerthfawrogi hynny'n fawr".

Aled Roberts AC

15:35

02. Gwasanaethau ar gyfer pobl Cymru

Caiff pob achos o gyfathrebu ysgrifenedig ac ymgysylltu â'r cyhoedd ei wneud yn ddwyieithog o'r cychwyn cyntaf. Caiff achosion o gyfathrebu dilynol eu gwneud yn newis iaith y rhai rydym yn cyfathrebu â nhw. Er mwyn hyrwyddo ethos dwyieithog y sefydliad:

- mae unrhyw gynnwys e-bost a wneir yn awtomatig, fel llofnodion a negeseuon allan o'r swyddfa, yn ddwyieithog;
- mae llofnodion awtomatig mewn e-bost yn cynnwys neges sy'n annog pobl i ddefnyddio'r naill iaith neu'r llall;
- caiff pob deunydd cyhoeddusrwydd ei wneud yn ddwyieithog; ac
- anogir holl staff y Cynulliad i ateb y ffôn gyda chyfarchiad dwyieithog er mwyn hyrwyddo diwylliant dwyieithog y sefydliad a'i gwneud yn haws i gyfathrebu yn y naill iaith neu'r llall.

Ymwelwyr

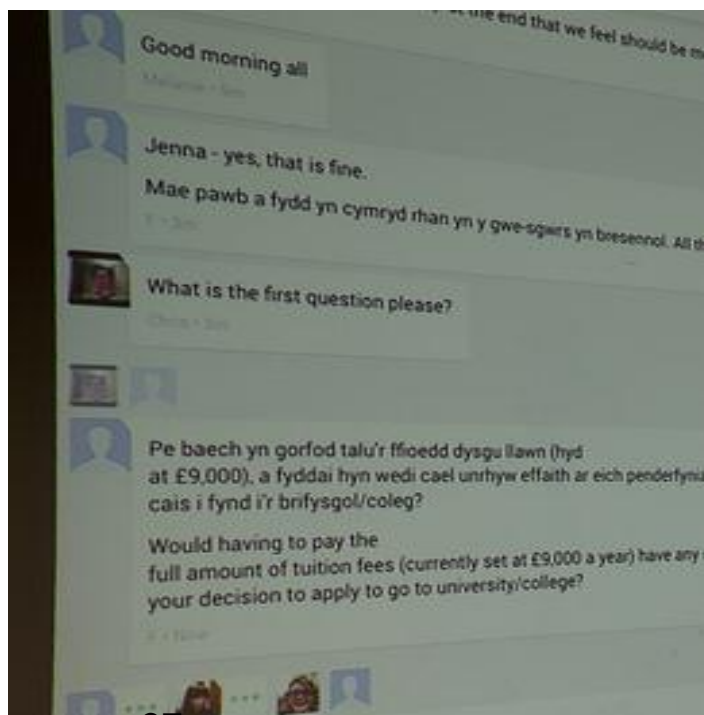
Rydym wedi gwella'r gallu i gyfarch y cyhoedd yn ddwyieithog, fel bod:

- gwasanaeth cwbl ddwyieithog yn cael ei ddarparu yn yr holl dderbynfeydd a phrif linellau cymorth y switsfwrdd;
- ymweliadau addysgol ar gael yn y ddwy iaith;
- teithiau o amgylch y Senedd, a drefnwyd ymlaen llaw neu ar y pryd, ar gael yn y ddwy iaith swyddogol ac mewn rhai ieithoedd eraill;
- drwy gyfuniad o ddysgu ffurfiol a chymorth gan gyfoedion, mae nifer cynyddol o'r tîm diogelwch yn hyderus ac yn gallu cyfarch yn ddwyieithog;
- hyfforddiant i staff dan gontract yng nghaffi'r Senedd i gyfarch yn ddwyieithog yn parhau er mwyn gwella cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r naill iaith neu'r llall; a
- holl wasanaethau newydd i'r cyhoedd yn ddwyieithog o'r cychwyn cyntaf.

Y Cynulliad ar y Cyfryngau Cymdeithasol

Un o brif flaenoriaethau Comisiwn y Cynulliad yw ymgysylltu â phobl Cymru, ac mae'r cyfryngau cymdeithasol yn ddull pwysig er mwyn hwyluso hyn. Mae dewis iaith hefyd yn chwarae rhan bwysig yn y ffordd rydym yn ymgysylltu.

- Mae gan bob un o Bwyllgorau'r Cynulliad a'r Gwasanaeth Ymchwil gyfrifon Twitter Cymraeg a Saesneg ac maent yn trydar yn y ddau gyfrif ar yr un pryd.

- Mae blog y Gwasanaeth Ymchwil, Pigion, yn cyhoeddi erthyglau cyfoes yn y ddwy iaith.
- Cynhelir gwe-sgyrsiau dwyieithog er mwyn casglu gwybodaeth ar gyfer ymchwiliadau pwyllgorau.
- Mae cyfrif Instagram y #Senedd yn cyhoeddi negeseuon yn ddwyieithog.

Wrth fonitro gwybodaeth o gyfryngau cymdeithasol y Cynulliad, awgrymir bod rhai llwyfannau yn fwy poblogaidd gyda grwpiau penodol, gan gynnwys siaradwyr Cymraeg. Defnyddir y wybodaeth hon i dargedu grwpiau penodol a chodi ymwybyddiaeth o faterion perthnasol, fel y bo'n briodol.

Fodd bynnag, wrth i ni ddatblygu'r defnydd o'r cyfryngau cymdeithasol mewn digwyddiadau byw, megis cynadleddau, ymweliadau ac yn ystod ein trafodion, bydd angen i ni wella ein prosesau cynllunio i sicrhau eu bod yn ystyried y gofyniad i gyhoeddi negeseuon yn ddwyieithog ar bob achlysur.

Aelodau a'u Hetholwyr

Rydym wedi gwneud newidiadau sy'n ein galluogi i helpu Aelodau'r Cynulliad i ymgysylltu'n well â'u hetholwyr yn eu dewis iaith.

- Mae'r cyfleuster Microsoft Translator yn helpu pobl i ddeall negeseuon dwyieithog ac ymateb iddynt.
- Sefydlwyd gwasanaeth gwirio cyfieithu peirianyddol i roi sicrwydd i ddefnyddwyr bod testun wedi'i gyfieithu yn gywir ac yn briodol.
- Gall Aelodau'r Cynulliad drefnu cyfieithu ar y pryd at ddibenion etholaethol.

"Rwyf wedi sylwi ar wahaniaeth yn y gefnogaeth yr wyf i a fy staff cymorth yn ei chael er mwyn ymgysylltu â'm hetholwyr yn eu dewis iaith. Mae'r ddarpariaeth o gyfieithu ar y pryd mewn digwyddiadau etholaethol ac mewn grwpiau trawsbleidiol wedi gwella fy ngallu i weithio'n ddwyieithog yn fawr".

Keith Davies AC

03 Gwasanaethau ar gyfer Staff y Cynulliad

Mae holl gyfathrebu corfforaethol â staff y Comisiwn yn ddwyieithog. Mae hyn yn cynnwys darparu cyfieithu ar y pryd mewn cyfarfodydd i'r holl staff a negeseuon i'r holl staff. Anogir timau a gwasanaethau unigol i drafod eu dewisiadau iaith wrth gyfathrebu â'r tîm neu'r gwasanaeth cyfan. Mae gwasanaethau cyfieithu ar y pryd ar gael ar gyfer cyfarfodydd staff mewnol ar gais. Mewn achosion pan na chaiff gwybodaeth ei darparu'n ddwyieithog, dylai staff deimlo'n hyderus i ofyn am y wybodaeth a chânt eu hannog i wneud hynny. Mae timau a gwasanaethau unigol yn trafod ac yn ystyried sut y byddant yn cynnal cyfarfodydd ar gyfer timau cyfan ac yn dosbarthu gwybodaeth gan ddefnyddio cyfleusterau cyfieithu ar y pryd, cyfieithu peirianyddol a gwasanaethau eraill a ddarperir gan y Gwasanaeth Cyfieithu a Chofnodi. Gall aelodau unigol o staff gwblhau eu dogfennau rheoli perfformiad yn eu dewis iaith gyda rheolwyr llinell nad ydynt yn siarad Cymraeg a gall swyddogion cydlofnodi ddefnyddio'r cyfleuster cyfieithu peirianyddol i ddeall sylwadau a wnaed yn y Gymraeg.

Strategaeth Sgiliau Dwyieithog

Mae strategaeth sgiliau dwyieithog yn hanfodol er mwyn i ni wireddu ein huchelgais o gael ein cydnabod yn sefydliad rhagorol sy'n wirioneddol ddwyieithog. Mae'r strategaeth wrthi'n cael ei datblygu a bydd yn flaenoriaeth yn y flwyddyn i ddod. Bydd y strategaeth yn:

- cadarnhau ein nod o fod yn gyflogwr sy'n cefnogi ac yn annog pob aelod staff i feddu ar sgiliau neu eu datblygu yn y ddwy iaith swyddogol; a
- nodi sut y byddwn yn datblygu gweithlu sydd â'r sgiliau angenrheidiol i hwyluso amgylchedd lle caiff y Gymraeg ei defnyddio a'i chlywed.

Gwersi Cymraeg

Mae adolygiad o'r ddarpariaeth bresennol o wersi Cymraeg wrthi'n cael ei gynnal. Datblygwyd y ddarpariaeth i gynnwys cyfleoedd mwy anffurfiol i ddysgu a defnyddio sgiliau iaith, fel sesiynau mentora, sesiynau galw heibio anffurfiol a chyswllt ar ôl gwersi er mwyn ymgorffori dysgu ac i annog dysgwyr i ymarfer eu Cymraeg yn amlach. Rydym yn ymchwilio i wneud gwelliannau pellach.

Sesiynau Ymwybyddiaeth Iaith

Mae pob un o aelodau'r Bwrdd Rheoli wedi bod mewn sesiynau hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith ac wedi cyfrannu at y gwaith o ddatblygu'r sesiynau. I gydnabod natur ddwyieithog y sefydliad ac i ategu ein dyheadau yn y Cynllun, mae rhaglen wedi'i theilwra o hyfforddiant ymwybyddiaeth gorfodol yn cael ei chyflwyno i bob aelod o staff. Bydd y rhan fwyaf o staff y Comisiwn wedi cael hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith erbyn diwedd mis Gorffennaf 2014.

"Cefais fy synnu faint y gwnes i fwynhau'r sesiwn hyfforddi. Roeddwn i'n gwybod bod y Cynulliad yn eithaf dwyieithog yn barod, ond mae dysgu beth yw ystyr bod yn Gymro neu'n Gymraes i fy nghydweithwyr a sut y bydd ein Cynllun leithoedd Swyddogol yn ein helpu i ganolbwyntio ar ddarparu gwasanaeth dwyieithog i'n holl gwsmeriaid wedi newid fy safbwynt".

Aelod o'r Tîm Rheoli Ystadau a Chyfleusterau

Gwasanaethau Adnoddau Dynol

Caiff polisiau Adnoddau Dynol eu datblygu'n ddwyieithog ac mae'r holl bolisiau cyfredol wedi'u cyfieithu er mwyn galluogi staff i weithio yn eu dewis iaith. Mae system cyflogres newydd Adnoddau Dynol bellach ar waith ac mae'r fersiwn Gymraeg, a ddatblygwyd ar y cyd â'r Gwasanaeth Cyfieithu a Chofnodi, yn cael ei phrofi, a bydd yn galluogi staff i ddefnyddio'r system yn y naill iaith neu'r llall.

Cynllun Prentisiaeth Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Lansiwyd ein cynllun peilot i brentisiaid yn 2012 gan hysbysebu pedair swydd, gydag un ohonynt yn swydd ddwyieithog. Mae'r aelod hwnnw o staff wedi cael ei phenodi i swydd barhaol yng Ngwasanaeth y Pwyllgorau Polisi a Deddfwriaeth. Mae swydd ddwyieithog benodedig yn y swyddfa yn y Gogledd ar gyfer swydd sy'n wynebu'r cyhoedd yn rhan o'r Cynllun Prentisiaeth dilynol hefyd. Mae hyn yn dangos ein hymrwymiad i wella cyfleoedd i bobl ifanc, gan werthfawrogi eu sgiliau iaith ac annog y defnydd o'r sgiliau hynny yn eu gwaith bob dydd.

Prentisiaid Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn derbyn tystysgrif yn cydnabod eu llwyddiant gan y Fonesig Rosemary Butler AC (Llywydd y Cynulliad), Sandy Mewies AC (Comisiynydd y Cynulliad) a Claire Clancy (Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad).

04 Monitro ac Adrodd

Mae pob gwasanaeth wedi penodi Cydgysylltydd Cynllun Ieithoedd Swyddogol i gynghori a chefnogi cydweithwyr pan fo angen, ac mae rhwydwaith y cydgysylltwyr wedi cyfarfod o leiaf unwaith bob chwarter i drafod y Cynllun a rôl y cydgysylltwyr. Mae'r rhwydwaith hefyd wedi chwarae rhan allweddol yn y broses o gyflwyno'r cyfleuster cyfieithu peirianyddol, gan weithredu fel hyrwyddwyr yn eu gwasanaethau. Er mwyn cefnogi gwaith y Rhwydwaith ac egluro'r disgwyliadau, lluniwyd disgrifiad swydd. Mae'n disgrifio'r gofynion arnynt o ran gweithredu, monitro a datblygu ymrwymadau yn y Cynllun ar gyfer eu gwasanaeth.

"Rwyf wedi sylwi ar newid yn y ffordd yr ydym yn ymdrin â gwasanaethau dwyieithog yn y tîm ers penodi Cydgysylltydd Cynllun Ieithoedd Swyddogol. Mae'r Cydgysylltydd wedi cynghori ynghylch ein dull o ofyn am dystiolaeth gan dystion ar gyfer ymchwiliadau pwyllgorau a sut i ddelio â'r dystiolaeth, ac mae wedi helpu i fagu hyder ein bod yn rhoi'r Cynllun ar waith yn gywir".

Aelod o dîm Gwasanaeth y Pwyllgorau Polisi a Deddfwriaeth

Cydymffurfio

Datblygwyd gweithdrefnau anffurfiol ar gyfer ymdrin ag achosion o dorri'r cynllun a monitro cydymffurfiaeth eleni, gan roi'r cyfrifoldeb ar gydgysylltwyr unigol i gasglu a darparu gwybodaeth. Nodwyd rhai mân achosion o fethu â chydymffurfio â gofynion y Cynllun yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys:

- negeseuon allan-o'r-swyddfa anghywir;
- llofnodion awtomatig e-bost anghywir;
- staff y Comisiwn yn anfon negeseuon e-bost unieithog at holl Aelodau neu holl staff; a
- methiant i ddarparu arwyddion dros dro yn ddwyieithog.

Gwnaeth y cydgysylltwyr godi'r mater gyda'r aelodau perthnasol o staff er mwyn sicrhau bod y methiant yn cael ei gywiro ar unwaith.

Wrth i rôl y Cydgysylltwyr Ieithoedd Swyddogol a gofynion y Cynllun gael eu hymgorffori fwy ar draws y sefydliad, gobeithiwn y byddwn yn gweld llai o achosion o ddiffyg cydymffurfio.

Byddwn yn parhau i weithio mewn partneriaeth i nodi ein disgwyliadau yn glir pan fydd gwasanaethau yn cael eu darparu drwy drydydd parti. Mae'r cynnydd a wnaed wrth ddarparu gwasanaeth dwyieithog yng nghaffi a siop y Senedd wedi'i amharu gan newid mewn personél a methodd y penodiad newydd i ddenu aelod o staff dwyieithog. Byddwn yn parhau i weithio gyda thrydydd parti'n darparu gwasanaethau i'r cyhoedd ar ein rhan, gan gynnwys contractwyr arlwy, er mwyn sicrhau eu bod yn cydymffurfio â rhannau perthnasol y Cynllun. Bydd hyn yn cynnwys cymorth ieithyddol un i un a chyfleoedd chysgodi.

Mae gwaith ar broses fwy ffurfiol ar gyfer monitro cydymffurfio wrthi'n cael ei ddatblygu, a hynny fel blaenoriaeth. Bydd yn:

- adrodd am achosion o ddiffyg cydymffurfio;
- nodi camau a gymerwyd i osgoi achosion o ddiffyg cydymffurfio sy'n digwydd dro ar ôl tro;
- asesu patrymau o broblemau y gallwn fynd i'r afael â nhw; a
- rhoi sicrwydd i Reolwyr, Comisiynwyr y Cynulliad a'r Cynulliad.

05 Blaenoriaethau ar gyfer 2013-14

Mae'r cynnydd a'r llwyddiannau a amlinellwyd yn yr adroddiad hwn yn ystod y flwyddyn wedi bod yn arwyddocaol. Fodd bynnag, nid ydym wedi cyflawni rhai o'r blaenoriaethau a nodwyd ar gyfer 2013-14 fel y nodir isod. Byddwn yn cymathu'r blaenoriaethau hyn â'r rhai a osodwyd ar gyfer y flwyddyn i ddod, ac rydym yn bwriadu eu rhoi ar waith yn gyflymach.

Gwasanaethau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth

Byddwn yn darparu bathodynau "Rwy'n dysgu Cymraeg" i Aelodau a'u staff cymorth ac yn cynllunio mentrau i annog Aelodau i ymarfer a defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.

Targed gwreiddiol: erbyn Medi 2013.

Mae gwaith datblygu yn parhau i fynd rhagddo a byddwn yn ymgynghori ag Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth o ran y dylunio er mwyn sicrhau eu bod yn fodlon.

Gwasanaethau ar gyfer pobl Cymru

Byddwn yn datblygu'r lefel briodol o gymorth, arweiniad a hyfforddiant i staff i'w helpu i ymateb a/neu ddrafftio gohebiaeth yn Gymraeg, gan fanteisio ar arbenigedd y Gwasanaeth Cyfieithu a Chofnodi.

Targed gwreiddiol: Rhoi cynllun gweithredu ar waith erbyn mis Medi 2013.

Nid yw'r cynllun gweithredi wedi'i roi ar waith eto, ond mae datblygiadau o ran defnyddio cyfieithu peirianyddol wedi galluogi'r Gwasanaeth Cyfieithu a Chofnodi i roi cymorth pellach i staff.

Byddwn yn cynyddu gallu'r tîm diogelwch i groesawu'r cyhoedd i ystâd y Cynulliad yn ddwyieithog.

Targed gwreiddiol: holl staff diogelwch i feddu ar sgiliau sylfaenol i gyfarch ymwelwyr yn ddwyieithog erbyn mis Rhagfyr 2013.

Mae'r hyfforddiant yn mynd rhagddo'n dda. Bydd gwaith yn cael ei wneud i ddatblygu'r gallu i gyfarch yn ddwyieithog.

Byddwn yn cynyddu'r gallu i gynnig gwasanaethau dwyieithog yn y caffi a'r siop.

Targed gwreiddiol: sicrhau bod gan bob aelod o staff y caffi sgiliau dwyieithog i gyfarch cwsmeriaid erbyn mis Rhagfyr 2013.

Cynnydd da yn cael ei wneud, ond oherwydd trosiant staff ac aelod newydd o staff yn dechrau hyfforddiant, rydym yn parhau i weithio tuag at y targed hwn.

Gwasanaethau ar gyfer staff y Cynulliad

Byddwn yn darparu bathodynau "Rwy'n dysgu Cymraeg" i staff ac yn cynllunio mentrau i annog staff i ymarfer a defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.

Targed gwreiddiol: erbyn Medi 2013.

Mae gwaith datblygu yn parhau i fynd rhagddo a byddwn yn ymgynghori â staff o ran y dylunio er mwyn sicrhau eu bod yn rhan o'r datblygiadau.

Gweithredu'r Strategaeth Sgiliau Dwyieithog.

Targed gwreiddiol: ymgynghoriad gyda staff o fis Gorffennaf 2013 ar gyfer lansiad ym mis Medi.

Mae gwaith drafftio ac ymgynghori cychwynnol wedi dechrau. Mae angen gwneud gwaith pellach.

06. Blaenoriaethau a thargedau ar gyfer 2014-15

Gwasanaethau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth

- Byddwn yn cymryd camau mwy rhagweithiol i ddeall anghenion iaith Aelodau'r Cynulliad a gweithio tuag at weithredu gwelliannau.

Targed: mis Gorffennaf 2015

- Byddwn yn integreiddio meddalwedd cyfieithu peirianyddol ac yn annog staff i'w defnyddio yn ehangach yn ein gwaith.

Targed: mis Medi 2014

- Byddwn yn parhau i ddilyn datblygiadau ym maes technoleg iaith, gan gynnwys technoleg cyfieithu a thechnoleg adnabod llais, ac yn rhoi gwybod am unrhyw newidiadau neu ddatblygiadau.

Targed: mis Gorffennaf 2015

- Byddwn yn cadw mewn cysylltiad â chanolfannau rhagoriaeth yng Nghymru i elwa ar y datblygiadau diweddaraf mewn technoleg iaith a chyfieithu.

Targed: mis Gorffennaf 2015

- Byddwn yn ystyried ac yn treialu modelau amgen i gynorthwyo Aelodau i weithio'n ddwyieithog yn y Cyfarfod Llawn, er mwyn gwella eu gallu i weithio yn eu dewis iaith.

Targed: o fis Medi 2014

- Byddwn yn defnyddio'r gwersi a ddysgwyd o'r treialon o fodelau amgen i gynorthwyo Aelodau i weithio'n ddwyieithog mewn pwyllgorau a'r adolygiad o'r gefnogaeth a ddarperir i'r pwyllgorau i ddarparu dogfennau briffio sy'n ystyried dewisiadau Aelodau'r Cynulliad o ran iaith, fformat ac amseru.

Targed: adroddiad ar y cynnydd ym mis Gorffennaf 2015

- Byddwn yn adolygu anghenion dysgu Cymraeg Aelodau er mwyn llywio'r gwaith o ddatblygu gwasanaethau presennol a newydd sy'n eu cefnogi yn eu gwaith

Targed: mis Ebrill 2015

- Byddwn yn cynnal adolygiad cynhwysfawr o Gofnod y Trafodion, gan gynnwys cynhyrchu fersiwn cwbl ddwyieithog.

Targed: Cyflwyno adroddiad i Gomisiwn y Cynulliad erbyn haf 2015

Gwasanaethau ar gyfer pobl Cymru

- Byddwn yn datblygu canllawiau a hyfforddiant i staff i'w helpu i ymateb i ohebiaeth a drafftio gohebiaeth a dogfennau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a'r cyhoedd.

Targed: o fis Medi 2014

- Byddwn yn ystyried dulliau amgen o helpu dysgwyr Cymraeg er mwyn eu galluogi i feithrin hyder i ddefnyddio eu sgiliau mewn amgylchedd gwaith.

Targed: o fis Medi 2014

Gwasanaethau ar gyfer Staff y Cynulliad

- Byddwn yn datblygu a gweithredu Strategaeth Sgiliau Dwyieithog effeithiol i sicrhau bod gennym sgiliau priodol yn y sefydliad i weithredu'r Cynllun hwn ymhellach.

Targed: mis Ebrill 2015

- Byddwn yn cynnal archwiliad o sgiliau dwyieithog yr holl staff er mwyn llunio cynlluniau iaith gwasanaethau.

Targed: mis Ebrill 2015

Monitro ac adrodd

- Byddwn yn datblygu cyfres o ddulliau monitro a chydymffurfio er mwyn ein galluogi i fod yn fwy effeithiol o ran monitro cynnydd a chynllunio ar gyfer achosion o ddiffyg cydymffurfio.

Targed: mis Ionawr 2015

07. Blaenoriaethau cyfunol ar gyfer 2014-15

Gwasanaethau ar gyfer Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth

- Byddwn yn adolygu anghenion dysgu Cymraeg Aelodau er mwyn llywio'r gwaith o ddatblygu gwasanaethau presennol a newydd sy'n eu cefnogi yn eu gwaith
Targed: mis Ebrill 2015
- Byddwn yn integreiddio meddalwedd cyfieithu peirianyddol ac yn annog staff i'w defnyddio yn ehangach yn ein gwaith.
Targed: mis Medi 2014
- Byddwn yn ystyried ac yn treialu modelau amgen i gynorthwyo Aelodau i weithio'n ddwyieithog yn y Cyfarfod Llawn er mwyn gwella eu gallu i weithio yn eu dewis iaith.
Targed: o fis Medi 2014
- Byddwn yn cynnal adolygiad cynhwysfawr o Gofnod y Trafodion, gan gynnwys cynhyrchu fersiwn cwbl ddwyieithog.
Targed: Cyflwyno adroddiad i Gomisiwn y Cynulliad erbyn haf 2015
- Byddwn yn darparu bathodynau "Rwy'n dysgu Cymraeg" i Aelodau a'u staff cymorth ac yn cynllunio mentrau i annog Aelodau i ymarfer a defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.
Targed gwreiddiol: erbyn Medi 2013.
Targed: mis Gorffennaf 2015
- Byddwn yn cymryd camau mwy rhagweithiol i ddeall anghenion iaith Aelodau'r Cynulliad a gweithio tuag at weithredu gwelliannau.
Targed: mis Gorffennaf 2015
- Byddwn yn parhau i ddilyn datblygiadau ym maes technoleg iaith, gan gynnwys technoleg cyfieithu a thechnoleg adnabod llais, ac yn rhoi gwybod am unrhyw newidiadau neu ddatblygiadau.
Targed: mis Gorffennaf 2015
- Byddwn yn cadw mewn cysylltiad â chanolfannau rhagoriaeth yng Nghymru i elwa ar y datblygiadau diweddaraf mewn technoleg iaith a chyfieithu.
Targed: mis Gorffennaf 2015
- Byddwn yn defnyddio'r gwersi a ddysgwyd o'r treialon o fodolau amgen i gynorthwyo Aelodau i weithio'n ddwyieithog mewn pwyllgorau a'r adolygiad o'r gefnogaeth a ddarperir i'r pwyllgorau i ddarparu dogfennau briffio sy'n ystyried dewisiadau Aelodau'r Cynulliad o ran iaith, fformat ac amseru.
Targed: adroddiad ar y cynnydd ym mis Gorffennaf 2015

Gwasanaethau ar gyfer pobl Cymru

- Byddwn yn ystyried dulliau eraill o helpu dysgwyr Cymraeg er mwyn eu galluogi i feithrin hyder i ddefnyddio eu sgiliau mewn amgylchedd gwaith.

Targed: o fis Medi 2014

- Byddwn yn datblygu'r lefel briodol o gymorth, arweiniad a hyfforddiant i staff i'w helpu i ymateb a/neu ddrafftio gohebiaeth yn Gymraeg, gan fanteisio ar arbenigedd y Gwasanaeth Cyfieithu a Chofnodi.

Targed gwreiddiol: Rhoi cynllun gweithredu ar waith erbyn mis Medi 2013.

Targed: mis Ebrill 2015

- Byddwn yn cynyddu gallu'r tîm diogelwch i groesawu'r cyhoedd i ystâd y Cynulliad yn ddwyieithog.

Targed gwreiddiol: holl staff diogelwch i feddu ar sgiliau sylfaenol i gyfarch ymwelwyr yn ddwyieithog erbyn mis Rhagfyr 2013.

Targed: mis Gorffennaf 2015

- Byddwn yn cynyddu'r gallu i gynnig gwasanaethau dwyieithog yn y caffi a'r siop.

Targed gwreiddiol: sicrhau bod gan bob aelod o staff y caffi sgiliau dwyieithog i gyfarch cwsmeriaid erbyn mis Rhagfyr 2013.

Targed: mis Gorffennaf 2015

Gwasanaethau ar gyfer Staff y Cynulliad

- Byddwn yn datblygu a gweithredu Strategaeth Sgiliau Dwyieithog effeithiol i sicrhau bod gennym sgiliau priodol yn y sefydliad i weithredu'r Cynllun hwn ymhellach.

Targed: mis Ebrill 2015

- Byddwn yn cynnal archwiliad o sgiliau dwyieithog yr holl staff er mwyn llunio cynlluniau iaith gwasanaethau.

Targed: mis Ebrill 2015

- Byddwn yn darparu bathodynau "Rwy'n dysgu Cymraeg" i staff ac yn cynllunio mentrau i annog staff i ymarfer a defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.

Targed gwreiddiol: erbyn Medi 2013.

Targed: mis Gorffennaf 2015

Monitro ac adrodd

- Byddwn yn datblygu cyfres o ddulliau monitro a chydymffurfio er mwyn ein galluogi i fod yn fwy effeithiol o ran monitro cynnydd a chynllunio ar gyfer achosion o ddiffyg cydymffurfio.

Targed: mis Ionawr 2015

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Eitem 6

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 7

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 8

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon